

Representantforslag 40 S

(2009–2010)

fra stortingsrepresentantene Oskar Jarle Grimstad, Nikolai Astrup, John Thune, Bjørn Lødemel, Siri A. Meling, Henning Skumsvoll, Ketil Solvik-Olsen og Borghild Tenden

Dokument 8:40 S (2009–2010)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Oskar Jarle Grimstad, Nikolai Astrup, John Thune, Bjørn Lødemel, Siri A. Meling, Henning Skumsvoll, Ketil Solvik-Olsen og Borghild Tenden om en helhetlig avfallspolitikk og fjerning av sluttbehandlingsavgiften for forbrenning av avfall

Til Stortinget

Bakgrunn

Energi fra avfall er bioenergi og en hovedenergikilde for storskala utbygging av fjernvarme i Norge. Avfallsenergi er den fornybare energikilde som best kan konkurrere mot fossile brensler og elektrisk kraft til oppvarming og industriformål. Det er viktig å skape stabile og langsiktige rammebetingelser for at markedet skal bli interessert i å ta tunge investeringer innen "grønt næringsliv", som på sikt kan være lønnsomme og miljøriktige. Avfallsforbrenning og fjernvarme er begge deler typiske eksempler på slike investeringer.

Det er et politisk ønske om å utnytte mer av ressursene i avfall, både gjennom økt gjenbruk og forbrenning. Forbudet mot deponering av nedbrytbart avfall fra 1. juni 2009 innebærer at en betydelig del av det avfallet som ikke lenger kan deponeres, vil gå til forbrenning. Med deponiforbud må 1 million tonn avfall finne nye behandlingsanlegg. Det har derfor vært forventet at deponiforbudet ville føre til knapphet på forbrenningskapasitet i Norge.

På bakgrunn av dette har det de siste årene blitt bygget en rekke anlegg for forbrenning av avfall i Norge. 11 anlegg er for tiden under bygging eller planlegging med leveranse til fjernvarme, mens 3 an-

legg er under bygging eller planlegging med leveranse av industridamp. Totalt er det foretatt 6–8 milliarder kroner i private og offentlige investeringer. Myndighetene har klart ønsket og tilrettelagt for utbygging av fjernvarme. Mange av disse investeringene har skjedd med statlig støtte. Enova har til og med 2009 gitt nær 2 milliarder kroner i tilskudd til fjernvarmeutbygging. Halvparten av denne støtten har gått til anlegg med avfallsvarme som energikilde.

Likevel opplever bransjen nå at myndighetenes rammebetingelser innen avgiftspolitikken sparker bena under næringen. Dette er uheldig, og bør rettes opp for å sikre tillit mellom myndigheter og næringsliv om uttalte politiske mål og tilhørende virkemiddelbruk.

Avgiften på sluttbehandling av avfall ble innført i 1999. Avgiften består av en avgift på deponering av avfall og en avgift på forbrenning av avfall. Avgiften skal prise miljøkostnadene ved sluttbehandling av avfall og dermed stimulere til økt gjenvinning og reduserte avfallsmengder. Forbrenningsavgiften skal i tillegg stimulere til utsortering av utslippsintensive avfallsfraksjoner og rensing av utslipp. I 2004 ble forbrenningsavgiften lagt om fra en avgift basert på innlevert mengde avfall til en avgift direkte på utslipp.

Avfalls- og fjernvarmebransjen har den siste tiden uttrykt bekymring for lønnsomheten i de forbrenningsanlegg som er under utbygging de nærmeste årene. Disse anleggene opplever økt konkurranse om avfallet fra forbrenningsanlegg i Sverige. Årlig eksporteres det minst 20 000 trailerlass med avfall fra Norge til Sverige.

Bransjen har vist til at finanskrisen har gitt en betydelig nedgang i avfallsmengdene i Sverige. Dette har medført at Sverige ønsker å importere avfall for å få tilstrekkelig med avfall/råstoff til fjernvarmeanlegg. Avgiftsforskjellene mellom Norge og Sverige

gjør at svenske aktører har en betydelig konkurransefordel. Bransjen frykter derfor at de norske avfallsforbrenningsanleggene ikke får tilgang til nok avfall til en kostnad som kan gi tilstrekkelig lønnsomhet. Bransjen har derfor bedt om at den norske forbrenningsavgiften fjernes, tilsvarende det Riksdagen i Sverige vedtok sommeren 2009, med virkning fra 1. september 2010. Etter at Sverige fjernet sin avgift på avfallsforbrenning har 7 av 8 avfallskontrakter det siste halvåret gått til Sverige. Forslagsstillerne mener derfor det er nødvendig å fjerne avgiften for å sikre en videre vekst i fjernvarme, for å oppfylle Regjeringens fornybarmål, samt utnytte en viktig energiresurs.

Et eksportforbud eller liknende tiltak for å begrense eksporten for å beskytte det innenlandske markedet er ingen løsning. Det er et ineffektivt styringsmiddel som på sikt reduserer mulighetene for positive samordningsfordeler mellom Norge og Sverige. Løsningen ligger heller i en harmonisering av rammebetingelsene for avfallshåndtering i de to landene.

For å skape interesse og få frem risikovillig kapital for store investeringer behøves stabilitet. Uklarhet rundt rammebetingelsene på dette området er derfor problematisk. Mindre tilgang på avfall vil kunne medføre stans i fjernvarmesatsingen i de store byene. Dersom eksisterende anlegg i fjernvarme- og industriktoren ikke får tilstrekkelig avfall, vil avfall bli erstattet av fossile brensler som fyringskilde (tungolje i industrien). Dette vil bidra til å øke Norges klimagassutslipp. Transport av avfall til Sverige medfører også økte klimagassutslipp.

Videre vil det gi anstrengt økonomi for eiere av anlegg og fjernvarmeselskaper med frafall av inntekter og økte energipriser. Dette er eiere som har investert i anlegg i tro på stabile og gode rammebetingelser fra myndighetene for denne virksomheten, i tråd med de politiske signaler som er gitt.

Problemene rundt avgiften på forbrenning av avfall illustrerer mangelen på en helhetlig avfallspolitikk. På den ene siden investeres det flere milliarder kroner, med betydelig støtte fra ENOVA, i fjernvarmeanlegg i Norge basert på forbrenning av avfall. På den annen side har vi en særnorsk avgift som gjør at avfallet transporteres til Sverige, og de norske anleggene risikerer dermed å stå uten tiltenkt energikilde. Det er derfor behov for en helhetlig gjennomgang av avfallspolitikken.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g :

I

Stortinget ber Regjeringen foreta en helhetlig gjennomgang av avfallspolitikken, og fremme denne for Stortinget på en egnet måte i løpet av 2010.

II

Stortinget ber Regjeringen, i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2010, fremme forslag om å fjerne sluttbehandlingsavgiften på avfall for avfall som forbrennes.

17. desember 2009